

3. Дука А.П. Теорія та практика інвестиційної діяльності. Інвестування: Навч. посібник. – 2-е вид./ А.П. Дука. – К.: Каравела, 2008. – 432 с.

4. Кунцевич В.О. Підходи до діагностики фінансового потенціалу Підприємства /В.О. Кунцевич // Актуальні проблеми економіки. – 2005. - №1. – С. 68 – 75.

5. Овдій Л.І. Оцінка привабливості підприємств за допомогою статистичних моделей./ Л.І. Овдій, Я.А. Некрасова. // Економічні науки. – 2009. – № 4. Т. 2. – С. 184 – 188.

6. Калишенко В.О. Аналіз методичних підходів до оцінки інвестиційної привабливості підприємств. / В.О. Калишенко, В.В. Швадченко – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/13_NPN_2010/Economics/65704.doc.htm

7. Небога М.М. Розробка механізму визначення інвестиційної привабливості корпоративних підприємств транспорту / М.М. Небога – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://gisap.eu/ru/rozrobka-mekhan%D1%96zmu-viznachennya-%D1%96investits%D1%96ino%D1%97-privablivost%D1%96-korporativnikh-p%D1%96dpri%D1%94mstv-transportu>.

8. Інвестиційна привабливість підприємства. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://otherreferats.allbest.ru/finance/00193318_0.html.

Дараган Валерій Валерійович,
доктор юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри кримінального процесу
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЩОДО ПРОБЛЕМ РЕФОРМУВАННЯ ОКРЕМИХ СУБ'ЄКТІВ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИНАМ У СФЕРІ ЕКОНОМІКИ

2 вересня 2019 року на першому засіданні було прийнято рішення щодо ліквідації Департаменту захисту економіки, у складі Національної поліції України, яке стало початком реформування правоохоронної системи захисту економіки. Прем'єр-міністр України коментуючи причину такого рішення вказав, що вказаний підрозділ Національної поліції України було ліквідовано у зв'язку з тим, що ця одіозна структура не захищала бізнес, а систематично заважала йому працювати. Також він зазначив, що поліція більше не має права просто так втручатися у діяльність бізнесу [1].

Щодо мотивів прийняття такого, на нашу думку, поспішного рішення виникає значна кількість питань. По-перше, якщо підрозділи Департаменту захисту економіки дійсно займалися вказаною діяльністю то чому разом з вказаним департаментом не ліквідували Департамент внутрішньої безпеки Національної поліції України, а також відповідні підрозділи Служби безпеки України, Державного бюро розслідувань України та Національного антикорупційного бюро України, оскільки їх діяльність спрямована на

виявлення та розслідування вказаних фактів. По-друге, діяльність підрозділів Департаменту захисту економіки спрямована на захист не тільки комерційних структур, а й на захист державних підприємств, установ та організацій від незаконних дій, зокрема й представників комерційних структур. А існуюча статистика щодо реєстрації злочинів у сфері економіки вказує на достатній рівень здійснення таких функцій, враховуючи незначний штат вказаного підрозділу та існуючі проблеми щодо організаційного та правового забезпечення його діяльності. По-третє, відповідно до заяви Прем'єр-міністра України, після ліквідації Департаменту його функції будуть перерозподілені на інші структурні підрозділи Національної поліції України, що не дає гарантії зміни ситуації, масштаби якої також викликають сумніви.

Звісно не можна казати, що усі працівники підрозділів Департаменту захисту економіки завжди діють у рамках закону, але чи повинен за це відповідати підрозділ у цілому? На нашу думку, вказане рішення було прийнято дещо поспішно. Звісно, діяльність зазначеного Департаменту потребувала як організаційної та штатної перебудови, так і додаткової правової регламентації, але у ліквідації підрозділу в цілому потреби не було.

Відповідно до Постанови КМУ від 2 вересня 2019 року № 841 «Про ліквідацію територіального органу Національної поліції» затверджено рішення про ліквідацію юридичної особи публічного права Департаменту захисту економіки як міжрегіонального територіального органу Національної поліції. При цьому у постанові вказано про необхідність Національній поліції забезпечити здійснення функцій і повноважень Департаменту захисту економіки, що ліквідується [2].

Однак на сьогодні функції, покладені на підрозділи захисту економіки не покладено на жоден з підрозділів Національної поліції.

Відповідно до Положення про Департамент захисту економіки Національної поліції України завданнями ДЗЕ є:

- участь у формуванні та забезпеченні реалізації державної політики у сфері боротьби із злочинністю, захисту економіки та об'єктів права власності.

- виявлення, запобігання та припинення злочинів у сфері економіки у тому числі вчинених суспільно - небезпечними організованими групами та злочинними організаціями, які виливають на соціально-економічну і криміногенну ситуацію в державі та в окремих її регіонах.

- боротьба з корупцією й хабарництвом у сферах, які мають стратегічне значення для економіки держави, та серед посадових осіб органів державної влади і самоврядування; протидія корупційним правопорушенням і правопорушенням, пов'язаним з корупцією;

- установлення причин і умов, які сприяють учиненню правопорушень у сфері економіки, та вжиття заходів щодо їх усунення [3].

Відповідно до покладених завдань Департамент виконує 21 функцію із них 5 прямо спрямовані на протидію злочинам у сфері економіки, зокрема:

- 1) аналізує стан економічної злочинності, чинники, що її обумовлюють, прогнозує криміногенну ситуацію в соціально-економічній

сфері держави та окремих її регіонах;

2) уживає заходи з протидії злочинам в органах державної влади, проти власності, у сфері інтелектуальної власності, пов'язаним з фальшивомонетництвом, а також із забезпечення відшкодування завданих зазначеними злочинами збитків;

3) протидіє кримінальним правопорушенням у сфері господарської діяльності, земельних відносин і використання державного майна, запобігання незаконному використанню надр та інших природних ресурсів, легалізації (відмиванню) доходів, одержаних незаконним шляхом;

4) уживає заходи щодо захисту бюджетних коштів від злочинних посягань, забезпечення правомірності застосування процедур закупівлі товарів, робіт і послуг та цільового використання бюджетних коштів;

5) розробляє і реалізує програми, комплексні та цільові оперативно-профілактичні операції, а також інші заходи, спрямовані на активізацію протидії злочинності на визначених пріоритетних напрямках [3].

Відповідно до вище зазначеної постанови КМУ, Національна поліція повинна забезпечити виконання цих, а також інших функцій ДЗЕ. Вказане можливо здійснити лише шляхом наділення такими функціями одного або декількох існуючих підрозділів, а також шляхом створення нового підрозділу. Спробуємо проаналізувати можливість передачі таких функцій.

На сьогодні до структури кримінальної поліції НП України входять 10 департаментів та 1 управління, які діють у складі кримінальної поліції.

Єдиним підрозділом, який зможе взяти на себе частку вказані функцій є нещодавно створений міжрегіональний територіальний орган Національної поліції – Департамент стратегічних розслідувань [4]. Однак, відповідно до анонсованих колишнім Головою Національної поліції України Сергієм Князевим основним завданням вказаного підрозділу буде протидія організованій злочинності [5].

Надання окремих функцій підрозділу захисту економіки підрозділам Департамент стратегічних розслідувань підтверджується проектом структури новоствореного департаменту, зокрема до його складу планується включити такі відділи (без урахування підрозділів діяльність яких направлена на забезпечення діяльності департаменту):

- боротьби з економічним підґрунтям ОЗГ, в тому числі в органах державної влади;
- боротьби з організованими злочинними групами з ознаками корупції;
- протидії корупції.

Однак це лише не значна частка тих функцій, які виконувалися ДЗЕ. Інші підрозділи Національної поліції України не в змозі забезпечити виконання таких функцій в першу чергу через відсутність кадрів відповідної кваліфікації, а також вузькою направленістю їх діяльності.

Звісно, здавалося б вирішити вказані проблеми можна буде після утворення Бюро фінансових розслідувань, але не усе так однозначно. Аналіз проекту Закону України № 1208-2 від 18.09.2019 із поправками, внесеними

після прийняття його у першому читанні, показав, що завдання вказаного бюро не забезпечують виконання функцій підрозділів захисту економіки Національної поліції України.

Зокрема, основними завданнями Бюро фінансових розслідувань є: 1) запобігання, виявлення, припинення, розслідування та розкриття кримінальних правопорушень, віднесених законом до його підслідності; 2) збирання та систематизація інформації щодо економічної злочинності, виявлення та оцінка зон ризиків та загроз вчинення кримінальних правопорушень, віднесених законом до підслідності Бюро фінансових розслідувань, напрацювання способів їх мінімізації та усунення, складання прогнозів розвитку протидії злочинності в сфері економіки та визначення способів запобігання їх виникненню в майбутньому; 3) планування заходів у сфері протидії кримінальним правопорушенням, віднесених законом до його підслідності; 4) підготовка пропозицій щодо формування державної політики у сфері протидії кримінальним правопорушенням, віднесених законом до підслідності Бюро фінансових розслідувань.

А відповідно до прикінцевих положень законопроекту: «Детективи Бюро фінансових розслідувань здійснюють досудове розслідування кримінальних правопорушень, передбачених статтями 204, 205¹, 206, 212, 212¹, 218¹, 219, 220¹; 220², 222, 222¹, 223¹, 223², 224, 229, 231, 232, 232¹, 232², 233 Кримінального кодексу України. Також детективи Бюро фінансових розслідувань здійснюють досудове розслідування кримінальних правопорушень, передбачених статтями 206², 210, 211 Кримінального кодексу України, у разі якщо розслідування таких кримінальних правопорушень не віднесено до підслідності Національного антикорупційного бюро України.

Якщо під час розслідування зазначених кримінальних правопорушень встановлені кримінальні правопорушення, передбачені статтями 192, 200, 216, 358, 366 Кримінального кодексу України, вчинені особою, стосовно якої здійснюється досудове розслідування, або іншою особою, якщо вони пов'язані з кримінальними правопорушеннями, вчиненими особою, щодо якої здійснюється досудове розслідування, такі правопорушення розслідуються детективами Бюро фінансових розслідувань».

Тобто, Бюро фінансових розслідувань не буде здійснювати виявлення та розслідування більшості злочинів, виявлення яких було покладене на підрозділами підрозділи захисту економіки Національної поліції України, а саме, передбачені ст.ст. 191, 364, 368, 369 та ін.

Підсумовуючи викладене можна дійти до висновку, що рішення Уряду щодо ліквідації Департаменту захисту економіки Національної поліції України було не обґрунтованим та поспішним, оскільки на сьогодні інші підрозділи Національної поліції України не здатні виконувати усі функції вказаного підрозділу, а ті які нещодавно створені або перебувають у процесі створення не враховують виконання таких функцій.

Список використаних джерел:

1. Уряд ліквідував Департамент захисту економіки. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/kabinet-ministriv-ukrayini-likviduvav-ubez> (дата

звернення: 21.09.2019).

2. Про ліквідацію територіального органу Національної поліції: постанова Кабінету міністрів України від 2 вересня 2019 року № 841.

3. Про затвердження Положення про Департамент захисту економіки Національної поліції України: Наказ Національної поліції України від 07.11.2015 № 81.

4. Про утворення територіального органу Національної поліції: постанова Кабінету міністрів України від 9 жовтня 2019 року № 867.

5. У структурі Департаменту стратегічних розслідувань та підрозділів кіберполіції анонсували зміни. URL: <http://yur-gazeta.com/golovna/u-strukturi-departamentu-strategichnih-rozsliduvan-ta-pidrozdiliv-kiberpoliciyi-anonsuvali-zmini.html> (дата звернення: 21.09.2019).

Дмитренко Каріна Володимирівна,
старший слідчий в ОВС відділу розслідування злочинів
у сфері господарської діяльності та службової діяльності
СУ ГУНП в Запорізькій області, майор поліції

РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ: ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ

Наприкінці 2018 року Держаудитслужбою України було завершено моніторинг 151 закупівлі на загальну суму понад 6,6 млрд. грн. За результатами 57 моніторингів закупівель, відображених у Публічному звіті про діяльність Держаудитслужби за вказаний рік, встановлено порушень на суму 452,7 млн. грн.

Найпоширенішими у цій сфері були такі порушення:

1) недотримання порядку оприлюднення інформації про закупівлю (38,7%);

2) невідхилення замовником тендерної пропозиції учасника, яка не відповідала умовам тендерної документації (11,3%);

3) недотримання порядку визначення предмета закупівлі (11,3%);

4) укладення договору без застосування процедури закупівлі (11,3%);

5) ненакладення електронного цифрового підпису на форми документів у сфері публічних закупівель (9,7%);

5) порушення при складанні тендерної документації (9,7%);

6) проведення переговорної процедури за відсутності визначених підстав (4,8%);

7) порушення при складанні та виконанні договорів (3,2%).

Серед причин існування таких порушень є прогалини чинного законодавства України у сфері публічних закупівель, а саме:

1. Відсутність законодавчих норм щодо повноважень слідчого/прокурора на звернення до слідчого судді із клопотанням про призначення і проведення позапланової документальної (виїзної/невиїзної) перевірки публічних закупівель, та, відповідно, щодо регламентації порядку